

Könyvajánló

Büntető elvi határozatok, 1973–1996. I–II. kötet. (Szerk.: Berkes György és Szabó Győző.) Bp. HVG–ORAC Lap- és Könyvkiadó. 1997, XVI., 696 oldal 8800 forint

A bírói gyakorlat változásait mindenekelőtt a Bírósági Határozatok havonta megjelenő számaiból lehet megismerni. Mára azonban a régebbi döntések egyre kevésbé hozzáférhetőek a jogalkalmazók számára, ezenfelül mind nehezebb megítélniük azt is, hogy a számos jogszabályváltozás után egy-egy döntés még egyáltalán iránymutatónak tekinthető-e. Régóta igény mutatkozott olyan kiadványra, amely viszonylag kis terjedelemben, könnyen kezelhetően összefoglalja a ma is irányadó, „élő” bírói gyakorlatot.

A fentiek ismeretében jelentette meg a HVG–ORAC Kiadó 1996-ban A Legfelsőbb Bíróság büntetőjogi és büntető eljárásjogi testületi állásfoglalásai című kötetet, amely a jelenlegi kiadvány előzményének tekinthető. A korábban megjelent könyv a legfőbb bírói testület tartalmilag ma is helytálló és szövegezésében is korszerűsített állásfoglalásait, a mostani kötet már a Bírósági Határozatokban közzétett és ma is irányadónak tekinthető eset döntéseket is tartalmazza.

A szerkesztők – Berkes György és Szabó Győző – a hatályos bírói gyakorlatot, a Btk. és a Be. rendszerét követve ismertetik, de ezen két nagy törvényen kívül még más fontos jogszabályok büntetőjogi vonatkozású gyakorlatát is feldolgozták. Ezek a jogszabályok: a Btké., a Bv. tvr., valamint a szabálysértésekről szóló törvény és kormányrendelet.

Ehhez a hasznos, kézikönyv jellegű kiadványhoz a következő években a jogalkalmazók minden bizonnyal gyakran fognak fordulni.

Egyetemes jogtörténet. Egyetemi tankönyv. (Szerk.: Horváth Pál. Szerzők: Gönczi Katalin, Horváth Pál, Stipta István, Zlinszky János.) Bp. Nemzeti Tankönyvkiadó. 1997, 618 oldal 3061 forint.

Az állam- és jogtörténet-tudomány a modern történetkutatással egyidejűleg keletkezett. Feladata az állam- és jogfejlődés feltárása, az állam- és jogintézmények keletkezésének, módosulásának és megszűnésének magyarázata.

Az általános jogtörténet alaptantárgyként foglal helyet a jogi felsőoktatás rendszerében. A stúdium az állam- és jogéletben felhalmozódó társadalmi tapasztalatok leglényegesebb elemeiből nyújt bevezető, megalapozó történeti ismereteket, segíti az állam- és jogintézmények fejlődésének jobb megértését.

A könyv előszava felvázolja az általános jogtörténet szerepét a jogi felsőoktatásban, tisztázza az összehasonlító (általános) jogtörténet korszakait, kitér az általános jogtörténet segédanyagaira is.

A kötet anyaga négy nagy részre, huszonnégy fejezetre oszlik. Az első rész az állam- és jogfejlődés kezdeteit: az ókor egyetemes állam- és jogtörténetét, a második a középkori feudális államhatalom és jog történetét, a harmadik a modern jogrendszeret tárgyalja. A negyedik rész az újabb kori jogfejlődés történetkritikai elemzését adja. Ebben az anyagrészben olvashatunk többek között a fasiszta és a szovjet jog jellegzetességeiről, a modern jogállamiság szerepéről, illetve az emberi jogok egyetemes üggyé válásáról.

Ez az első kiadásban napvilágot látott

magas színvonalú jogtörténeti munka bizonyára hosszú ideig tankönyvül szolgál majd a jogi felsőoktatásban.

Hegedűs T. András: Pszichológia. Fejlődés, nevelés, szocializáció, pedagógusok. Bp. Aula Kiadó. 1997, 288 oldal 1800 forint.

A könyv voltaképpen a tanári mesterség elsajátításához, az egyetemi szintű tanárképzésben használható pszichológiai jegyzet.

A szerző, a Budapesti Közgazdaság-tudományi Egyetem tanszékvezetője arra vállalkozott, hogy a pedagógiai tevékenység közben hasznosítható szakismeretek elsajátításához nyújtson segítséget. Ennek következtében a kötet a pszichológia, a szociálpszichológia, a szociológia és a nevelépszichológia szemléletét is megjeleníti. A szemléletmódok effajta keveredése segíti, hogy a könyv olvasója egységesen lássa maga körül a világot és önmagát.

A kötet négy nagy anyagrészt tartalmaz. A *Pszichológiai alapok* című rész az emberi viselkedés és a személyiség lélektanába nyújt bevezetést. A felnőtté válás folyamatát tárgyaló főfejezet a kultúra, a szerep és a státusz pszichológiai kérdéseire is kitér. Az ifjúkor pszichológiáját ismertető rész az ifjúságpszichológia néhány alapkérdését, a pedagógiai pszichológiát, illetve a csoportok viselkedését és a közvetett nevelést érinti. A pedagógus személyiségével és a nevelési stílusokkal foglalkozik a kötet utolsó nagy anyagrésze. A kiadvány irodalomjegyzékkel zárul.

A könyv nagy értéke egyrésztől, hogy a nevelésben egyre nagyobb mértékben egymásra utalt pedagógiát, pszichológiát és szociológiát együttesen tárgyalja, másrésztől, hogy az elméleti ismereteket gyakorlati példákkal teszi szemléletesebbé.

Kron, Fiedrich W.: Pedagógia. Bp. Osiris Kiadó. 1997, 540 oldal 2480 forint (Osiris tankönyvek)

A könyv egy, a német nyelvterületen széles körben használatos alapmű némiképp átdolgozott magyar fordítása. Első célja, hogy a leendő tanárok és a pedagógiával mint tudománnyal később elmélyültebben foglalkozni kívánó diákok számára bevezetésül szolgáljon a pedagógia alapvető témaköreibe, rész és rokon tudományainak általános fogalmiba, legfontosabb kutatási eredményeibe.

A könyv írója nem törekedett a neveléstudományi műveknél megszokott zárt elméleti rendszer megalkotására, hanem a pedagógiát megértő-magyarázó jellegű tudományként értelmezve inkább arra tett kísérletet, hogy a kutatási és elméleti koncepciók sokszínűségét felvonultatva minél több szempontból mutassa be a jelenségeket. A bevezető részben a neveléstudomány rész tudományainak, irányzatainak, alapfogalmainak, az ezt követő fejezetekben pedig a szocializáció és a nevelés folyamatainak, intézményi és szervezeti formáinak, főbb didaktikai koncepcióinak széles körű, a nemzetközi szakirodalomra támaszkodó részletes bemutatására kerül sor.

Jóllehet a német neveléstudomány jelentős mértékben befolyásolta a magyar pedagógiai gondolkodás alakulását, a kötet szerkesztője – *Németh András* – mégis szükségesnek tartotta a német túlsúly bizonyos mértékű kiegyenlítését. Ezt a célt szolgálják a könyv eredeti szövegéhez – függelék formájában – kapcsolt kiegészítő részek, amelyek a magyar neveléstudomány és iskolarendszer, illetve a német hatások melletti legfontosabb európai közoktatási modellek (Franciaország, Nagy-Britannia) fejlődésére vonatkoznak. A kötetet az alapfogalmak és fontosabb kifejezések jegyzékén túl név-, illetve tárgymutató is kiegészíti.

Perrow, Charles: Szervezetszociológia
Bp. Osiris Kiadó. 1997, 334 oldal 1680 forint
(Osiris tankönyvek)

A könyv témája nálunk is rendkívül aktuális, gondoljunk csak multinacionális cégek terjeszkedésének pozitív és negatív hatásaira. A szervezetszociológiáról ugyanakkor ilyen jellegű összefoglalás még nem jelent meg Magyarországon.

Az iparosodott társadalmak a szervezetek társadalmát jelentik, így a vagyon és a hatalom a szervezeten keresztül szerezhető meg és osztható el. A szerző szerint sokszor figyeljük aggodalommal a megtermelt javak és szolgáltatások mennyiségének alakulását, és gyakran vizsgáljuk, vajon a szervezetek mennyire hatékonyak, ugyanakkor nem sokat törődünk a vagyon és a hatalom megosztásának vagy központosításának kérdéseivel.

Perrow művét „kritikai esszének” tekinti, vélekedése az, hogy a szervezetek egyikében sem szabad feltétlenül megbíznunk: a társadalomkutatók feladata a kételkedés, különösen ott, ahol vagyon és hatalom centralizációjáról van szó.

A kötet, amely tehát alapvetően a vagyon és a hatalom viszonyrendszerét tárgyalja, bemutatja a változásokat a szervezetek terén, bevezet a szervezetek közgazdasági elméletébe, illetve bemutatja a nem közgazdasági elméletek beérésének folyamatát. A könyvben sok szó esik hatékonyságról és pazarlásról, karriertervezésről és a szervezetek által a társadalomnak és a környezetnek okozott károkról, ugyanakkor az olvasó – mélyebb értelmezést kapva – a vezetélmélet számos jól ismert fogalmával is találkozhat.

A szociális munka elmélete és gyakorlata. 1–4. kötet. Bp. 1996–1997. Semmel-

weis Kiadó–Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola. 964 oldal 3657 forint

A szöveggyűjtemény első kötete a szociális munka általános kérdéseivel foglalkozik. Az egybekötött második és harmadik kötet témája az egyénnel és a családokkal végzett, illetve a közösségi szociális munka. A negyedik kötet fókuszában a csoportokkal végzett szociális munka áll. Néhány szó ez utóbbi kötetéről:

Amikor ma Magyarországon valaki azt mondja „csoport”, a legtöbb embernek az a csoportforma jut az eszébe, amelyben egy szakértő pszichológus vezetésével 10–12 ember saját belső történéseit, egymás közötti kapcsolatait vizsgálja és ezzel önismeretret tesz szert. Ez az önismereti, személyiségfejlesztő csoport – a csoportok gazdag tárházából – csak egy típust képvisel.

A csoportmunka szerepe a szociális munkában is fontos, a csoport szakmai célú felhasználása Magyarországon sem ismeretlen. Ma már a szociális munkások egyre nagyobb számban dolgoznak csoportokkal.

Általánosan fogalmazva: a kötet bemutatja, hogy a szociális munka a csoportos munkaformával hogyan járulhat hozzá egyéni, csoportos, közösségi szükségletek kifejeződéséhez, illetve teljesüléséhez. A könyv első része bevezetést nyújt a szociális csoportmunka történetébe, elméleti és fogalmi keretébe. A további anyagrészek foglalkoznak a csoportvezetés kérdéseivel, az egyén és a csoport viszonyával, a csoportmunka folyamataival.

Bár a külföldi példák nem alkalmazhatók változtatás nélkül a hazai viszonyok közepe, a kiadvány mégis hasznos segédeszköz a szociális munkát végzők számára.

(Válogatás a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokság szakkönyvtára szerzeményeiből.)